

- DISKULOGEN -

Forum för Diskussion och Dialog mellan DISGEN-användare!

Nummer 3

1984-10-01

Redaktör: Björn Johansson, Vidingsjögatan 4, 582 67 LINKÖPING

* NYTT HÖSTNUMMER

Nu har Du höstnumret av DISKULOGEN i Din hand. Denna gång får Du stifta kontakt med den NYA versionen av DISGEN samt ta del av en massa intressanta erfarenheter och tips från några av våra flitigaste DISGEN-användare.

Skaran av DISGEN-användare närmar sig raskt de 50. Det är fler och fler som inser fördelarna med att använda DISGEN som hjälpmedel och verktyg i släktforskningen. Jag hoppas att även Du sprider det budskapet vidare bland Dina forskarkollegor!

* VERSION 3 AV DISGEN

Under hösten har DISGEN kompletterats, rättats och förbättrats till en ny version, version 3. Inget av det som gäller för tidigare versioner har tagits bort utan det som finns registrerat med tidigare versioner kan naturligtvis också hanteras av version 3.

Däremot har en del nyheter och förbättringar skapat nya möjligheter till bättre an- och släkttavlor.

Här följer en sammanfattning av de åtgärder som vidtagits i den nya versionen av DISGEN:

- o Antavleprogrammen ANOR1A, ANOR2A, ANOR2B, ANOR2C och ANABARN klarar nu upp till 50 generationer. I 50:e generationens numrering kommer man upp till ett 15-siffrigt tal.
- o Programmen SLÄKT1A, SLÄKT2A och SLÄKT2C klarar också de 50 generationer. SLÄKT2B bör inte användas för fler än max ca 10 generationer. Det använda utrymmet för text blir för de sista generationerna ändå väldigt liten.
- o Programmet NUMMER kan nu också skriva ut de nummer som är lediga inom en flock och de som är utnyttjade.
- o Programmet FILMAN har en ny funktion i menyn med vilken man kan ta bort ett individnummer. I UPPDAT är det så att en individs notiser måste läsas in innan radering kan ske. Om emellertid individens data har något fel i sig (förorsakat

av defekter i disketten eller av program) så klarar UPPDAT inte av det. Om felet beror av fel i disketten (checksummafel, felaktigt postformat eller dyl) bör, sedan den defekta individen borttagits med FILMAN, flocken kopieras med de nya programmen PLOCKA1 och PLOCKA2 (se mer nedan). Fel förorsakade av program kan åtgärdas med FILMAN följt av en packning av flockfilen. I båda fallen måste de förlorade notiserna på nytt registreras med UPPDAT.

- o Programmet SORTREG sorterar numera korrekt på ÅÄÖ (jfr anvisningar i DISKULOGEN no 2). Att utskrifterna kan förefalla konstiga på skärmen är inget att fästa sig vid.

- o Med en ny hantering av namnfält i SORTREG kan nu namn som von Otter, van der Welden, af Silverstolpe sorteras in efter 'huvudnamnet' utan inledande prefix. Kriteriet är att sortering sker på det ord som börjar med stor bokstav.

Sälunda placeras t ex von Otter efter Oscarsson men före Ovehag i det sorterade namnregistret. Vill man ha von Otter bland 'V' får man skriva 'von' med stort V.

- o SORTREG upprepade i sin tidigare version alla sidreferenser även inom samma sida för varje rad i registret. Nu kan man välja att få endast en referens per sida och rad i registret eller som tidigare samtliga referenser till samma sida.
- o SORTREG hade ett fel som gjorde att det blev 'ERROR' när en för lång rad skrevs ut på skärmen. Detta är nu rättat.
- o Programmet KOLLAFLK tillåter numera årtal mellan 1 och 2000, och inte som förut 1200 till 1985. Det måste dock vara 4 eller 8 tecken i uppgiften varför 3-siffriga årtal måste inledas med ' '(mellanslag). Mellanslaget tas bort i samband med utskrift.
- o SLAKT2C är korrigerad m a p referenser till makar i annan flock (jfr DISKULOGEN no 2).
- o Med en generell modifiering av utseendet hos kommentarfältet i de tidsrelaterade notiserna har följande funktion introducerats: om kommentarfältet inleds med ' '(mellanslag) kommer notisens inledande typtext att ersättas av kommentaren som sådan. Ex G-notisen med fälten ' Sambo' '1963' 'Stockholm' skrivs ut som 'Sambo 1963 i Stockholm ...' i stället för 'Gift Sambo 1963 i Stockholm ...'
- o En ny notistyp, O-notisen används för att ange 'oforskat'. Denna notistyp är tidsrelaterad med fälten 'kommentar', 'datum', 'ort' samt 'källa' och kan användas för att markera var uppgifter saknas eller på annat sätt kräver ytterligare uppmärksamhet. Programmet LISTAFLK har försetts med ett valalternativ för listning av individer med dessa O-notiser.
- o Två nya program, PLOCKA1 och PLOCKA2, ger tillsammans möjlighet till flyttning av individer mellanflockar, att slå samman flockar till en eller att dela en flock i flera. Alla referenser från andra flockar till flyttade individer korrigeras automatiskt.
- o Utskrifter i samband med byte av diskett för ny flockfil har snyggats till i rutinen PFIL.

- o Programmen ANOR1A och SLÄKT1A frågar nu mera korrekt efter 'anförluster' i stället för 'personer som upprepas'.
- o Programmet ANOR2A ger nu hänvisning till barn och föräldrar vilket gör det lättare att hitta, speciellt i större antavlor. På person III:2 kan det t ex stå '(Barn II:1, Far IV:3, Mor IV:4)'.
- o Felaktighet i ANABARN rättad. Om en antavla tidigare i en viss generation innehöll flera mödrar efter varandra utan motsvarande fäder så blev barntilldelningen fel och dessutom gick programmet till 'ERROR'. Motsvarande fenomen kan också uppstå om man av misstag anger en kvinna som far till ett barn (på grund av ett felaktigt individnummer).
- o Ett nytt program kallat TARZAN presenterar en individs släktrelationer till sin omgivning på bildskärmen. Här syns samtidigt proband med far, mor, en av upp till fem makar samt ett av upp till tjugo barn. För alla individer anges födelse- och dödsår. Vidare anges tidpunkterna för alla ev. giftermål samt flock- och individnummer tillsammans med nummer på giftemål för alla (max 20) barnen.

Med tangettryckningar kan man bläddra bland barn och makar. Dessutom kan någon av personerna på skärmen väljas till ny proband och ett nytt släktsamband för den nya personen visas. TARZAN hjälper Dig m a o att 'klättra i släktträdet'!

- o Med programmet SEDEL kan en enhetlig ansedel skrivas ut på skärm eller skrivare. För ett intervall av individer inom en flock skrivs alla notiser ut i följande ordning:

```

M/K F V D C
-----
Far M F V D C
-----
Mor K F V D C
-----
Gift (1:o) G
      M/K F V D C
( Gift 2:o G
      M/K F V D C )
-----
Levnadsbeskrivning / Notiser
(övriga notiser)
-----
Barn (i 1:o giftet)
      M/K F V D C
      :
( Barn i 2:o giftet
      M/K F V D C )

```

Manualen till version 3 av DISGEN är under omarbetning och kommer att färdigställas under hösten.

En uppdatering av Ditt gamla DISGEN kan Du få till självkostnadspriset 100 kronor vilket inkluderar diskett och ny manual. För Dig som beställer DISGEN innan manualen hunnit bli färdig, kommer att få ett tillägg till den gamla manualen med beskrivning över de nya programmen. Den nya manualen sänder vi så snart den är klar.

* TIPS OCH RÅD

Om register (Åke Sundelin)

Det alfanumeriska namnregistret till flockarna - med flock- och individnummer - är den nödvändiga nyckeln till data-arkivet när man vill komma in för att se vilka uppgifter som man sitter inne med om en person eller varifrån man fått uppgifterna. Registret är också nödvändigt för att t ex finna numret på en individ, som man vill välja som utgångspunkt för en släkt- eller antavla. Det numret måste man ju precisera för datorn för att den skall fullgöra den uppgift som man ålägger den. Ett register är alltså ett måste - åtminstone när arkivet har fått en viss omfattning. Behovet är ju också förutsett i programpaketet DISGEN. Med FLOCKREG skapas registret lätt med de uppgifter som erfordras.

Det problem som jag här vill beröra uppstår när man har matat in uppgifter om några nya individer efter sedan man har skrivit ett register. Dessa individer finns då inte med i det register som man redan har, men de kommer naturligtvis med i nästa utskrift av ett register. Om arkivet är litet, så är det ju lätt och fort gjort att skriva ett nytt register och därmed är alltså problemet ur världen.

Men när arkivet - och därmed registret - har blivit omfattande, så ställer det sig lite annorlunda. Det är visserligen fortfarande lätt att göra ett nytt register, men det tar tid och det går åt en hel del papper (ex. mitt senaste register, som omfattar 3569 individer, tar 61 sidor i anspråk). Det är inte rimligt att skriva ett helt nytt sådant register för några få, några 10-tal eller ens för något hundratal nytillkomna individer.

För att inte förlora greppet över vad som skett i fråga om nya individer sedan senaste register framställdes, så förfar jag på följande sätt:

Jag har skapat en 'extra' flock, som inte är någon egentlig flock. Den har fått sitt eget nummer, naturligtvis. När jag har gjort inmatning av uppgifter om någon eller några nya individer i någon eller några av de ordinarie flockarna, så sätter jag i skivan med den 'extra' flocken. På den matar jag sedan in uppgift om efternamn och förnamn samt (efter förnamnet) flock- och individnummer för de nya individerna. (För att härtill kunna använda UPPDAT måste jag ge varje individ ett nytt individnummer i serien för 'extra'-flocken. Det numret har sedan ingen betydelse, så det kan jag blunda för).

Sedan gör jag med FLOCKREG ett register för enbart 'extra'-flocken och får därmed ett register som kompletterar det ordinarie registret med alla nya individer. Det här kompletteringsregistret, som ju inte bör bli för stort innan jag gör ett nytt ordinarie register, kan jag ju köra fram nästan varje gång som jag har fört in några nya individer i systemet. 'Extra'-flocken bygger jag alltså på ända tills jag gör ett nytt ordinarie register för alla flockar. Då formatterar jag skivan med 'extra'-flocken och börjar sedan om med en ny 'extra'-flock.

Det här låter nog mer invecklat än det är. Det fungerar emellertid ganska bra och är inte mycket arbetskrävande. Men kanske finns det bättre lösningar?

* ANVÄNDARRAPPORT från Arvid Lundbäck

Som en komplettering till den mer allmänt hållna rapporten i SFN nummer 18 (kommer inom kort) kommer här ett flertal mer specifika synpunkter kring DISGEN från Arvid vilka redaktören tagit sig friheten att separera från den allmänna delen:

- - -

I DISGEN-programmen har jag gjort en hel del ändringar och tillägg:

Numreringen av anor på antavlor kan jag välja under körningen enligt antingen Hager's metod - originalversionen - eller Kekule's metod, som jag föredrar.

Antalet möjliga generationer på antavlor med ANOR2A har utökats från 20 till 45 exkl probanden så att jag så småningom skall kunna köra fram fullständiga antavlor för mig, mina barn och barnbarn, detta oavsett numreringsmetod.

Möjlighet att utelämna ortnamn (efter datum) i utskrifter har införts då jag ibland vill ha översiktstavlor med bara namn och datum.

Jag har också infört möjlighet att under körningen välja utskrift av agnatisk eller kognatisk släkttavla. Barnen skall då vara registrerade i notiser under både fadern och modern. I en kognatisk släkttavla får då döttrar med barn egna tabeller och deras ättlingar kommer med medan i en agnatisk släkttavla endast söner med barn får egna tabeller och döttrarnas ättlingar ej kommer med.

Rutinen för datumangivelse har ändrats - inkl datumkontrollen - så att datum kan skrivas ut på tre sätt, förutom de tidigare också dd/mm åååå, och även tresiffriga årtal kan förekomma. Okända delar av datum kan anges med punkter eller nollor men skrivs alltid ut med punkter. Det är lättare att efteråt skriva till en siffra på en punkt än att skriva över en nolla, och nollor i årtal skall ibland vara nollor.

Liksom P0 har jag ändrat 'begraven' till 'begravd'. Problemet med 'i'/'på' har jag löst med extra notistyper. Punkten i vissa notistyper har jag låtit vara kvar, däremot har jag tagit bort kommat efter efternamn i utskrifter med detta först. Jag har också ändrat ordningsföljden på flockregisterrader så att ev årtal sätts inom parentes före hänvisningen - mera lättläst så.

Om efternamn ej finns skriver jag ev patronymikon efter förnamnet och har ändrat i programmen så att förnamnet då sorteras till rätt plats alfabetiskt bland efternamnen i registerutskrifter. Med en extra notistyp kan jag också få med en person på andra ställen i ett register.

Antalet notistyper har jag utökat med ytterligare nio (av elva möjliga), som jag funnit önskvärda. De är:

J = Sambo, jämsställs med gifte och räknas som sådant om gifte förekommer. En som varit gift en gång och dessutom haft en sambo skall alltså ha en tvåa i H-notisen.

N = Namn till register, denna notis skrivs ej ut i an- eller släkttavlor utan används enbart om man vill ha med en person, t ex en gift kvinna, under flera namn i ett personregister. På så sätt belastas ej T-notiserna med detta.

O = Personalia, för notiser om dopvittnen, lysning, gravplats, mm, som man kanske vill utelämnas i vissa utskrifter där man vill ha annan text från T-notiser med. Alltså en extra notistyp för text. Kan förekomma på olika ställen i notisföljden.

W = Född, används i stället för F om jag vill ha 'på' i stället för 'i' i ortsangivelsen.

A = Död, används i stället för D i samma fall som för W ovan.

Ä = Skild (ny notistyp), för notis om upplöst äktenskap som separat kan tas med eller bortväljas i utskrift.

Ö = Anabarn gifte (ny notistyp), används parallellt med G- resp J-notiserna för personer som kan förekomma som anabarn. Som text efter datum anges då makens/makans namn etc, som då kommer med i utskrift av anabarn om notistypen tas med. Skrivs ej ut i övriga fall på an- eller släkttavlor.

O (noll) = Kommentar, för kommentarer som ej avses skrivas ut i an- eller släkttavlor, t ex minnesanteckning om forskningsproblem.

Ü = Nr/littera, används för nummerbeteckning/littera i släktavla för hänvisning till personakt i släktarkivet - tabellnr är ju inte oföränderliga. (Jag funderar på ännu en notistyp för adoptivbarn med en hänvisning till adopterad släktgren (egen släktavla) i stället för ev tabeller.)

Möjlighet att ange särskilt registernamn - annat än REG - redan vid utskrift av an- eller släktavla har inlagts så att sådan registerfil kan sparas utan att filnamnet behöver ändras.

Till min FX100-skrivare har jag ett initieringsprogram i DPRINT för att kunna välja mellan olika stilar för utskrift: 80, 96 el 136 tecken per A4-rad, rak eller kursiv stil, proportionell skrift, tec. Särskilt vid stora mängder text är den hopträngda stilen en fördel.

En särskild rutin har lagts in som, vid rak stil, kursiverar tilltalsnamn som vid inmatningen omgivits med *...*. Förutsätter skrivare av typ FX.

För att effektivt kunna utnyttja utrymmet på disketterna har jag i samband med packning av flockfiler lagt till en rutin som efter packningen reducerar överflödiga sektorer, vilka då kan utnyttjas för andra flockfiler mm.

Av programmet NUMMER har jag en variant med skrivutrymme mellan raderna.

Slutligen har jag på flera ställen lagt in s k felhanterare som förhindrar att körningen avbrytes med ERROR vid ev feltryckning-

ar, t ex bara RETURN för sidnr. Slipper då börja om från början igen.

- - -

Här är ytterligare några av de problem jag funderat på:

Ett delprogram med mellanlagringsfil för att kunna få makes/ makas 'namn' etc utskrivet direkt i texten efter 'med' i alla sammanhang där nu hänvisning görs med gifts nr inom < > och namnet skrivs på egen rad efteråt.

Ett delprogram för dels omredigering (ändring av ordningsföljden) i registerposter omfattande ett eller flera individnr, dels utskrift av innehållet (alla notiser, även från länkade individnummer) i enstaka registerpost med en rad för varje notis, dels även kopiering av enstaka registerpost från en flock till en annan med åsättande av nytt/nya individnummer i den nya flocken, då helst med utskrift på skärmen av individnummer som har referenser till registerposten ifråga - om sådana görs på båda berörda personer blir det ju samma som det refereras till i registerposten.

En rutin för angivande i släkttavlor med SLÄKT2A i vilket gifte (om flera) barn är fött och med särskild markering om barn är fött utom äktenskap.

En rutin som möjliggör för mig att välja vilka notistyper jag vill ha med för ingifta på släkttavlor med SLÄKT2A.

En rutin för att till personregister kunna foga någon eller några uppgifter ur vissa notistyper, t ex födelse- och dödstid, yrke, ev adress, o s v.

- - -

Mina disketter rymmer vardera drygt 1 Mb med 3944 tillgängliga sektorer. Hur många flockar som ryms på varje skiva beror på hur omfattande uppgifterna för varje person är. Vuxna släktingar och anor i de närmaste generationerna tar stor plats, c:a 2-4 sektorer / person, medan av barn och avlägsna anor det kan rymmas 2-3 på en sektor. Inalles bör jag klara mig med två eller tre disketter. Jag har då kommit fram till följande grundprincip för flockindelning: En stor antavla som måste delas på flera flockar skall delas 'horisontellt', d v s mellan två generationer. Släktgrupp skall om möjligt föras till en enda flock utom personer som kan förekomma i flera släktgrupper - de bör bilda en särskild flock. Anor i antavla som berör flera släktgrupper skall föras till en flock för enbart anor. Onödigt många flockar bör undvikas - jag har elva:

- 1 - Egna och makas anor t o m generation 7 samt våra syskon och barn och deras familjer.
- 2 - Anor fr o m generation 8 t o m generation 19.
- 3 - Anor fr o m generation 20.
- 4 - Egna kusiner med föräldrar och familjer/efterkommande.
- 5 - Övrig egen släkt på farfadernet.
- 6 - D:o på farmödernet
- 7 - D:o på morfäternet.
- 8 - D:o på mormödernet.
- 9 - Makas övriga släkt på fäternet.
- 10 - D:o på mödernet.
- 11 - Ingiftas släkt och anor.

Med en sådan indelning berörs i de flesta fall högst 3-4 flockar av en körning, och de kan då oftast kopieras över till gemensam skiva före körningen. Man kan dock inte kopiera ihop flockar på samma skiva om det sammanlagda antalet sektorer (inkl tomma sådana) är större än det finns tillgängligt utrymme på skivan.

Vid körningen använder jag enbart drive 1 för flockskivorna och låter drive 0 vara reserverad för programskivan. Då programmet tillsammans inte tar mer än c:a 800 sektorer, räcker utrymmet väl till för mellanfil och andra tillfälliga datafiler - REG m fl - på denna skiva.

Vid inmatningen har jag också funnit en del att tänka på. I avvaktn på en rutin för omredigering av notisföljden är det jobbigt att göra ändringar, och notisföljden har viss betydelse, inte bara den att texten skrivs ut i samma ordning. Om man vill ha både födelse- och dödsår med i ett flockregister måste F- och D-notiserna båda finnas på samma individnummer, det första för personen ifråga. Ev B-notiser kan däremot med fördel, särskilt individnummer, ligga efter övriga notiser. Man bör inte vänta med att länka in ett nytt individnummer tills man har skrivit 19 notiser, utan lämna utrymme för tillkommande notiser, särskilt om det kan komma fram nya uppgifter som skall in på rätt plats.

Jag har valt följande ordningsföljd för notiserna inkl de av mig införda:

P Q Ü(ref till personakt etc)
N(ev ytterligare namn för reg)
H U F/W V O(dopvittnen etc)
D/A C O(gravsten, dödsorsak etc)
L I E S T X(ofta lämplig plats för länk till nytt nr)
O(lysning) G/J Ä(ev skilsmässa) G/J(ev nytt gifte)
A R B ö(gift för anabarn)
O(noll)(kommentarer som ej skrivs ut)

Jag började med att mata in alla personer i en avgränsad släktgrupp så att var och en fick ett individnummer men inga andra notiser. Därpå körde jag ut en flocklista på vilken jag antecknade alla P-, Q-, B- samt G-/J-referenser (individnr) som skulle matas in får envar, liksom i förekommande fall Ü-, N- och H-notiser. Vid efterföljande inmatning, då varje person togs fram på nytt (lästes), länkades samtidigt nya individnummer till där det förutsågs komma att behövas. I dessa fall lades G-/J- och B-notiserna på det länkade individnumret. Efter en kontrollutskrift av an- och släkttavlor med enbart namnen för att se att var och en hamnat på rätt plats, följde så inmatningen av övriga uppgifter, varefter packning och borttagning av överblivna sektorer i flockfilen avslutade inmatningen. Det är inte ofta jag behövt ändra uppläggningsen av en personuppgift.

- - -

För den som kan utnyttja alla eller en del av dessa många finesser och förbättringar (som en del naturligtvis kräver lite extra internminne) är välkommen att ta kontakta Arvid Lundbeck för närmare information.

Som framgår på annan plats finns en del - dock inte alla - av förslagen och åtgärderna i den nya versionen av DISGEN (vers 3) som nu finns tillgänglig. / Red.

* ATT TÄNKA PÅ

Om man byter flexskiva medan en fil är öppen för skrivning på den och sätter i en annan, finns stor risk att innehållet på den nya skivan fördärvas. Datorn vet ju inte om att Du har bytt skiva utan skriver på den nya skivan den information som skulle vara på den gamla. Följden blir givetvis att filer på båda skivorna i sämsta fall blir förstörda. För att undvika detta bör Du tänka på följande:

- o Lägg aldrig mellanfilen (MFIL.DAT), registerunderlagsfilen (REG.) eller anabarnfilen (ANABARN.) på flexskivor där samtidigt finns flockfiler! Då och då kan man bli ombedd att byte skiva för att kunna bearbeta en ny flock och då kan ovannämnda problem uppstå.
- o Avsluta alltid alla program på rätt sätt (eller låt dem sluta av sig självt) innan flexskivor tas ur. Om ett program slutar med en felutskrift, dvs på ett onormalt sätt och man ser ABC80 / ABC800 på skärmen, ger man kommandot CLEAR innan skivan/skivorna tas ur. Det medför att öppna filer stängs. Samma förfarande om man av någon anledning måste stoppa programmet med CTL-C.

Många program har inga felkontroller vid de inledande frågorna. Om man t ex svarar med en bokstav då en siffra förväntas stannar programmet med en felutskrift. Man kan då direkt starta om programmet med RUN. Varken LOAD, MERGE eller CLEAR behöver göras.

Då ett program som bearbetar flockfiler går fel kan man i de flesta fall undersöka vissa variabler och komma underfund om felorsaken. Detta måste dock göras innan CLEAR-kommandot ges annars förstörs variablernas värden.

PRINT P1%,P%	ger flock- och individnummer.
PRINT P#	ger aktuell notis i packad form.

* PROBLEM

Från Åke Sundelin har vi fått ett brev där han beskriver ett problem han har när han skall använda en säkerhetskopia på band som har lagrats med TILLKASS. När TILLFLEX läst c:a 500 individer från bandet (räkneverket på c:a 600) stoppar överföringen med 'ERROR 37' på rad 55.

Vi har inte lyckats lokalisera felet ännu varför vi inte vet om felet ligger i TILLKASS, på bandet eller i TILLFLEX.

Var därför försiktiga med arkivering på kassetband. Använd istället skiva om det går!

*** AVSLUTNINGSVIS**

Denna gång kunde jag förmedla en hel del användarsynpunkter. Det är stimulerande att dela andras erfarenheter! Det är så här Diskulogen är tänkt att fungera! Jag hoppas också Du har glädje av tipsen. Kontakta gärna bidragsgivarna om det är något ni vill dryfta närmare.

Och glöm inte: Skriv till Diskulogen! Det är Era erfarenheter och synpunkter jag vill förmedla i första hand!

När version 3 av DISGEN kommer i 'drift' får vi säkert också skäl att bidra till materialet med en och annan korrigering och rättelse.

Låt ljuset från Din ABC lysa upp höstmörkret!

Med DIS-hälsningar! Björn